

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสภาพการณ์ปัจจุบันของสังคมไทย การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์หลายรูปแบบในสังคมทางด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตประชากรในประเทศให้สูงขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ จึงเป็นไปตามวิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) มุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับการนำหลักคิด หลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความเพียร มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม และหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่ง และเอื้อต่อการพัฒนาคน (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2554 : 46)

การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการส่งสมทบทุนทางปัญญา เชื่อมโยงการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาสู่การเสริมสร้างขีดความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ และการดำรงชีวิตที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย การพัฒนาเด็กวัยเรียนให้มีความรู้ทางวิชาการและสติปัญญาทางอารมณ์ที่แจ่มแจ้ง สามารถศึกษาหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง การเสริมสร้างทักษะชีวิตและพฤติกรรม สุขภาพที่เหมาะสมและถูกต้องให้แก่เด็ก โดยเฉพาะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น สามารถ

จัดการ ควบคุม ดูแลอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม มีความรู้ ความเข้าใจในหลักโภชนาการ การออกกำลังกาย และการใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ ตลอดจนมีการพัฒนาสุขภาพ วิทยาลัย โดยจัดโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการมีสุขภาพะ มีการควบคุมดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดีปลอดภัยจากโรค การเจ็บป่วย หรืออุบัติเหตุต่าง ๆ (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554) สุขภาพหรือสุขภาพะจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับทุกมิติของชีวิต ซึ่งทุกคนควรจะได้เรียนรู้เรื่องสุขภาพ เพื่อจะได้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นกิจนิสัย อันจะส่งผลให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพ

สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมายเพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน โดยเฉพาะวิชาสุขศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 5)

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องสร้างรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ การเน้นที่ตัวนักเรียน ให้ผู้เรียนร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำในกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับสภาพจริงมากที่สุด และเชื่อมโยงกับสภาพเดิม นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือความเข้าใจในเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความสุขของผู้เรียน ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องปรับระดับประกอบช่วยเหลือ ให้กำลังใจและสรรหาสิ่งแวดล้อมกับสื่อต่าง ๆ ที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมมากที่สุด โดยใช้กระบวนการทางสังคม ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน

การเรียนด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนรู้ที่ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนแตกต่างกันมาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย โดยมีเป้าหมายของกลุ่มร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการะงานที่แต่ละคนได้รับมอบหมายเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม รู้จักแก้ปัญหาาร่วมกันเพื่อให้ตนเองและกลุ่มประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้เรียนทุกคนจะพยายามแข่งขันกับตัวเองเพื่อทำคะแนนสูงสุดให้กลุ่ม วิธีการนั้นนอกจากจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นแล้วยังเป็นประโยชน์ในด้านสังคม ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การปรับตัวเข้ากับกลุ่ม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วิลเลียม โรจน (2554 : 93) ที่กล่าวว่า การเรียน

แบบร่วมมือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ และความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเป็นการแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละคนคือความสำเร็จของกลุ่ม จุดสำคัญของการเรียนแบบนี้คือให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาโดยจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความขัดแย้งทางปัญญา กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย

การเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียน จัดเป็นวิธีการที่เสริมสร้างและพัฒนาทักษะการปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้แบบนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อ่าน ฝึกปฏิบัติและประยุกต์ใช้ทักษะการเรียนรู้ของตนเองอย่างเต็มความสามารถฝึกเป็นผู้อ่านและค้นคว้าปฏิบัติตาม เน้นพลังความอยากอยากพิสูจน์ของผู้เรียน แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของผู้เรียน ผู้เรียนได้ศึกษาและปฏิบัติตามด้วยกระบวนการอ่าน คิดและแก้ปัญหา ครูไม่ใช่ผู้ถ่ายทอด หรือกำหนดกิจกรรมให้เด็กทำ โดยครูทำหน้าที่เป็นเพียงที่ปรึกษาสำหรับเด็กและผู้ชี้แนะอย่างใกล้ชิด เป็นการส่งเสริมให้เด็กฝึกฝนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฝึกปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ การค้นคว้า ปรึกษาหารือ อภิปราย ทดลองปฏิบัติ ประเด็นสำคัญคือ เด็กมีโอกาสได้พบทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวจากกระบวนการเรียนรู้ของเขาเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ ลัดดา ภูเกียรติ (2544 : 22 – 23) ที่กล่าวว่า การเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการอ่าน ใช้ความชำนาญ และทักษะที่มีอยู่ รวมทั้งจุดเด่นของงานเองที่อาจไม่มีโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติที่ใดมาก่อน นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ตามที่ต้องการ ส่งเสริมให้เด็กได้ตัดสินใจด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรมโดยการเน้นให้เป็นผู้สร้างความรู้แทนที่จะเป็นผู้รับความรู้แต่ฝ่ายเดียว ซึ่งไม่มีวันจะรับได้หมด ถ้าผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเองเขาจะจดจำสิ่งเหล่านี้ติดตัวไปตลอดชีวิตโดยไม่มีวันลืม ที่สำคัญมากและจำเป็นอย่างยิ่ง คือครูต้องคอยให้กำลังใจเพราะกำลังใจมีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง และจะเป็นตัวช่วยกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้เกิดความอยากที่จะทำงานชิ้นต่อไปอีก ถ้าประสบความล้มเหลวเสียแต่ครั้งแรกแล้วงานชิ้นต่อไปก็จะไม่เกิดขึ้น เพราะเด็กจะเกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย รวมทั้งทำให้เกิดความท้อแท้ต่อการเรียนโดยภาพรวม

การเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน สามารถเพิ่มศักยภาพแห่งการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องนำมาช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนอ่อน เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และบรรลุผลอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะอยู่ในรูปของกระบวนการกลุ่มเป็นวิธีการที่ได้พัฒนารูปแบบมาจากการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ (Cooperative Learning) นอกจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น เอกสารประกอบการเรียนยังเป็นสื่อในการเรียน อีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เอกสารประกอบการเรียน เป็นเอกสารที่มีเนื้อหาครอบคลุมหลักสูตร ให้นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง เมื่อต้องการทบทวน ประกอบด้วยใบเนื้อหาที่สรุปบทเรียน มีแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาข้อมูล และปฏิบัติการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับท้องถิ่น (LAS : Local Assessment System) ของโรงเรียนบ้านดงหลวง ปีการศึกษา 2555 พบว่า สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 44.71 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 60 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มุกดาหาร เขต 1. 2555 : 184) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา (SAR : Self Assessment Report) ของโรงเรียนบ้านดงหลวง พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คอนข้างต่ำ คือ ร้อยละ 67.69 จากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 (โรงเรียนบ้านดงหลวง. 2555 : ภาคผนวก) ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านผู้เรียน นักเรียนขาดการทำงานเป็นกลุ่มไม่มีปฏิสัมพันธ์กันไม่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ไม่มีความรับผิดชอบไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและไม่สนใจเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง อีกสาเหตุหนึ่งคือครูขาดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพราะคิดว่าเป็นวิชาที่ง่ายและนักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จึงเป็นไปในลักษณะให้นักเรียนเรียนรู้ตามหนังสือที่ครูคัดเลือกมา และทำแบบฝึกหัดตามที่มีอยู่ในหนังสือเรียน ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่ตอบสนองกับความคาดหวังของหลักสูตรและทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ดังนั้นครูควรปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยการลดบทบาทของผู้สอนมาเป็นผู้ประสานงานในการเรียนให้คำแนะนำเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มหรือบุคคลให้ผู้เรียนมีโอกาสพูดแสดงความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติโดยการศึกษาจากเอกสารประกอบการเรียน ส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์กันเป็นกลุ่มเป็นทีมเพื่อจะได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

คำถามเพื่อการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ที่กำหนดหรือไม่
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นอย่างไร
3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
4. ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อเรียนด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ

ผลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวนนักเรียน 15 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอดงหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ดัชนีประสิทธิผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ระหว่างเดือน มกราคม 2557 ถึงเดือน
กุมภาพันธ์ 2557

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

สาระที่ 4 เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพสมรรถภาพและการป้องกันโรค
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตัวชี้วัดที่ 1 แสดง
พฤติกรรมที่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ตัวชี้วัดที่ 2 ค้นหา
ข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้สร้างเสริมสุขภาพ ตัวชี้วัดที่ 3 วิเคราะห์สื่อโฆษณาในการตัดสินใจเลือก
ซื้ออาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างมีเหตุผล ตัวชี้วัดที่ 4 ปฏิบัติตนในการป้องกันโรคที่พบ
บ่อยในชีวิตประจำวัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Team Achievement Division)

หมายถึง การเรียนแบบร่วมมือที่กำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันทำงานร่วมกันเป็น
กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง 1 คน ปานกลาง
3 คน และต่ำ 1 คน อัตราส่วน 1: 3: 1 มีขั้นตอนการสอน ดังนี้

1.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูกระตุ้นความสนใจและความพร้อมของ
นักเรียนหรือทบทวนความรู้ที่จำเป็น

1.2 ขั้นจัดทีม เป็นการแบ่งกลุ่มผู้เรียนทั้งเพศและความสามารถละกันเป็นกลุ่ม
กลุ่มละ 5 คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 1 คน

1.3 ขั้นเรียนรู้ ผู้สอนแนะนำวิธีการเรียน แต่ละกลุ่มแบ่งภาระหน้าที่กัน เช่น
ผู้อ่าน ผู้หาคำตอบ ผู้สนับสนุน ผู้จับบันทึก ผู้ประเมินผล และช่วยกันศึกษาเนื้อหาตามใบ
ความรู้และทำกิจกรรมในเอกสารประกอบการเรียนที่ผู้สอนกำหนด พร้อมกับประเมินเพื่อ
ทบทวนความรู้ ความเข้าใจ

1.4 ขั้นสรุปเป็นขั้นที่ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ข้อดีและข้อบกพร่องที่
ควรแก้ไขในการทำงานร่วมกัน

1.5 ขั้นทดสอบ ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ
แล้วนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนมาจัดทำเป็นคะแนนพัฒนาของกลุ่ม

1.6 ขั้นประเมินผล เป็นขั้นที่ ครูประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยนำคะแนน
สอบหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนมาเปรียบเทียบกับคะแนนฐาน เพื่อหาคะแนนพัฒนาของ

แต่ละคน นำคะแนนพัฒนาเทียบเป็นคะแนนกลุ่มจากตาราง แล้วนำคะแนนที่ทุกคนทำในกลุ่ม มาเฉลี่ย กลุ่มใดมีคะแนนกลุ่มผ่านเกณฑ์จะได้รับรางวัลทั้งกลุ่มตามที่กำหนด

2. เอกสารประกอบการเรียน หมายถึง ชุดสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเอกสารมี องค์ประกอบดังนี้ คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียน สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ ใบความรู้ ใบกิจกรรม แบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน ที่ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนด ขึ้นตอน กิจกรรม รวมทั้งการประเมินผล ที่ครูผู้สอนมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการ เรียนรู้ในเนื้อหา เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ จำนวน 10 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 เรื่อง สุขบัญญัติแห่งชาติ เล่มที่ 2 เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อม เล่มที่ 3 เรื่อง สารอาหาร เล่มที่ 4 เรื่อง ธงโภชนาการ เล่มที่ 5 เรื่อง การกินอาหารตามธงโภชนาการ เล่มที่ 6 เรื่อง การเลือกซื้ออาหาร เล่มที่ 7 เรื่อง การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ เล่มที่ 8 เรื่อง โรคติดต่อ เล่มที่ 9 เรื่อง โรคไม่ติดต่อ เล่มที่ 10 เรื่อง ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

3. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่นำเอกสารประกอบการเรียน จำนวน 10 เรื่อง ไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ชั้นที่ 3 ชั้นการเรียนรู้ ชั้นที่ 4 ชั้นสรุปบทเรียน และ ชั้นที่ 5 ขันทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 แผน ใช้เวลาในการสอน 10 ชั่วโมง

4. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสาร ประกอบการเรียน หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสาร ประกอบการเรียน ที่ช่วยให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งเกณฑ์ ที่ผู้สอนกำหนดไว้ 80/80

80 ตัวแรก (E₁) หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน การทดสอบย่อยและการทำ ใบกิจกรรมในเอกสารประกอบการเรียนการเรียนรู้ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง (E₂) หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

5. ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึง ความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกัน โรค

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนวัดความรู้ ความเข้าใจ ตามกรอบ จุดประสงค์ของบทเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางของ Blooms. (1974) ซึ่งมีลักษณะการวัดแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

7. ความพึงพอใจต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึก นึกคิด ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนรู้อะไรและด้านการวัดผลและประเมินผล โดยวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางของ Likert. (1970 : 275) ชนิด 5 ระดับ โดยมีลักษณะการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

8. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หมายถึง นักเรียนจำนวน 15 คนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและมีความรู้ เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคสามารถนำไปใช้ดูแลสุขภาพในชีวิตประจำวัน
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้สนใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน
3. เป็นข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนและหน่วยงานในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน